

Eğitimde Öğrenci Katılımı: Öğretmenlerin Aktif Öğrenmeyi Teşvik Etme Stratejileri

Student Engagement in Education: Teachers' Strategies to Promote Active Learning

ÖZET

Bu çalışmanın amacı eğitimde öğrenci katılımının öğretmenlerin aktif öğrenmeyi teşvik etme stratejilerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Bu çalışmanın yöntemi belirlenirken nitel araştırma tekniklerinden fenomenoloji deseni tercih edilmiştir. Araştırma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan maksimum çeşitlilik örnekleme stratejisi kullanılarak seçilmiştir. Bu yöntemle araştırmaya dahil edilen 12 öğretmen araştırmanın çalışma grubunu meydana getirmektedir. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın bulgularına göre, farklı öğrenme stratejileri ve yöntemlerini kullanarak öğrenci katılımını artırmak için çeşitli yaklaşımlar benimsemektedir. Teknoloji, öğrenci merkezli öğrenmeyi desteklemek için önemli bir araç olarak vurgulanmıştır. Öğretmenler, öğrencilere özgürlük ve seçenek sunarak öğrenme deneyimlerini kişiselleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu yaklaşımlar, öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha anlamlı hale getirme ve potansiyellerini daha iyi ortaya koyma amacını taşımaktadır. Sonuç olarak, bu öğretim stratejileri ve teknolojiler, öğrenci merkezli öğrenme ortamlarının oluşturulmasına katkı sağlayarak eğitimdeki çeşitliliği ve öğrenme stilini dikkate alma gerekliliğini yansıtmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Öğrenci, Aktif Öğrenme.

ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate student participation in education according to teachers' views on teachers' strategies to encourage active learning. While determining the methodology of this study, phenomenology design, one of the qualitative research techniques, was preferred. The research group was selected using the maximum diversity sampling strategy, which is one of the purposeful sampling methods. The 12 teachers included in the research with this method constitute the study group of the research. A semi-structured interview form was used to collect the data. The data were analyzed using content analysis. According to the findings of the study, various approaches are adopted to increase student engagement by using different learning strategies and methods. Technology was emphasized as an important tool to support student-centered learning. Teachers aim to personalize learning experiences by providing students with freedom and choice. These approaches aim to make students' learning processes more meaningful and better unlock their potential. As a result, these teaching strategies and technologies contribute to the creation of student-centered learning environments, reflecting the need to consider diversity and learning style in education.

Keywords: Education, Student, Active Learning.

GİRİŞ

Son yıllarda, dünyanın bilimsel ve teknolojik alanlarının hızla gelişmesi nedeniyle bilgi üretiminde bir artış görülmüştür. Bilginin sürekli büyümesi ve yenilenmesi, bilgi edinme ve uygulama açısından çağımızın taleplerini karşılayacak yenilikçi ve etkin öğretim stratejilerinin kullanılmasını zorunlu hale getirmiştir. Çağın uygun bilgi ve becerilere sahip, kendini ve çevresini sürekli geliştirebilen, olayları objektif olarak değerlendirebilen insanlar yetiştirmek hem yaşamsal hem de zorunlu hale gelmiştir (Gökçe, 2004). Bir toplum ancak küresel değişim ve ilerlemelere hem uyum sağlamaya hem de katılmaya hazır insanların varlığında gelişmiş bir topluma benzemeye başlayabilir (Dilaver, 1996). Her toplum, üyelerine çağın gerektirdiği bilgi ve becerileri kazandırarak onları hem ait oldukları modern dünyanın hem de içinde yaşadıkları toplumun uyumlu birer üyesi haline getirmeyi amaçlar. Türkiye bu yaklaşımda bir dizi girişimde bulunmaktadır. Bu girişimlerden biri de sınıflarda öğrenci merkezli öğrenme uygulamalarının kullanılmasıdır (Ayan, 2002). Öğrenci merkezli öğrenme ve aktif öğrenme stratejilerinin uygulanması sırasında, öğrencinin ne kadar öğrendiği, nerelerini geliştirmesi gerektiği, derse nasıl odaklanacağı, ne zaman ve kimden yardım isteyeceği, nasıl anlayacağı ve daha fazlası dahil olmak üzere öğrencinin öğrenme sürecine ilişkin bir dizi karar verilmesi gerekir. Genellikle bu seçimlerin çoğu eğitimci tarafından yapılır. Buna karşın, aktif bir öğrenme ortamında öğrenci öğrenme sürecini sahiplenir ve tüm seçimleri kendisi yapar. Aktif öğrenme stratejisi öğrenci özellikleri açısından incelendiğinde, kilit bileşenin öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerinde özerklik ve karar verme olduğu ortaya çıkmaktadır. Böylece öğrenciler, kendilerinden daha bilgili olan bir başkasının (öğretmen, anne, baba, vb.) kendileri için yaptığı seçimleri kabul etmek yerine, kendi kontrollerinde olan süreçler aracılığıyla

Yaşar Çelik ¹
Mustafa Akçelik ²
İlknur Akçelik ³
Ahmet Yıldız ⁴

How to Cite This Article

Çelik, Y., Akçelik, M., Akçelik, İ. & Yıldız, A. (2023). "Eğitimde Öğrenci Katılımı: Öğretmenlerin Aktif Öğrenmeyi Teşvik Etme Stratejileri", International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:8, Issue:53; pp:3798-3806. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/ASRJOURNAL.72449>

Arrival: 14 July 2023

Published: 30 September 2023

Academic Social Resources Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, Türkiye

² Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, Türkiye

³ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, Türkiye

⁴ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, Türkiye

öğrenmeye çalışırlar. Her şeyden önce öğrenciler kendi değer yargılarını ve öğrenme yeteneklerini kullanarak keşfedici sorgulama yaparlar (Açıkgöz, 2003; Subaşı, 2002; Şahinel, 2003). Ülkemizdeki durumu incelediğimizde, modern çağın taleplerini karşılamak için eğitim konusunda yenilikçi araştırmalar yapıldığını görüyoruz. Daha açık fikirli ve katılımcı öğrenci merkezli (aktif öğrenme) yapılandırmacı bir müfredat 2005 yılında uygulanmaya başlanmıştır. Bu yöntemde öğrenciler eğitimlerini sahiplenir, öğrendiklerini şekillendirir ve süreçle ilgili seçimler yaparlar. Pek çok fikir, yöntem ve prosedürle birlikte aktif öğrenme, müfredatın öne çıkardığı ve öğretmenlerin benimsemesini önerdiği yollardan biridir. Aktif öğrenme tekniklerinin eğitimin ilk yıllarında kullanılmasının özel bir önemi vardır. Çünkü öğrenme alışkanlıkları ilkokul yıllarından itibaren oluşur ve kalıcı hale gelir (Senemoğlu, Gömleksiz ve Üstündağ, 2003). Bu nedenle, çocukların kendilerini daha özgürce ifade edebilecekleri ve yeteneklerini sergileyebilecekleri bir ortamda bulunmaları gelişimleri açısından kritik önem taşır. Çocukların sorumluluk almalarını, becerilerini kullanmalarını, kendi sonuçlarına varmalarını ve eğlenmelerini içeren etkinliklere katılmalarını sağlamanın en iyi yollarından biri aktif öğrenmedir. Açıkgöz (2003), Vural (2004), Yavuz (2005), dramtizasyon, örnek olay, alan gezisi, deney, soru-cevap, proje tabanlı öğrenme, problem tabanlı öğrenme ve buluş yoluyla öğrenme aktif öğrenmeyi oluşturan birçok taktik, yöntem ve yaklaşımdan sadece birkaçıdır. Birçok çalışma, çeşitli taktik, yaklaşım ve stratejilerin öğrencilerin gelişimini nasıl etkilediğini göstermiştir. Örneğin, Aydede'nin (2006) ilköğretim altıncı sınıf fen bilgisi dersinde yaptığı çalışmada, deney grubunun aktif öğrenme temelli öğretim koşullarının, kontrol grubunun öğretmen merkezli geleneksel öğretim yöntemlerinden başarı, tutum ve kalıcılık açısından önemli ölçüde farklı olduğu bulunmuştur. Geleneksel öğretim yaklaşımlarıyla karşılaştırıldığında, aktif öğrenmenin okuduğunu anlama ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmede daha başarılı olduğu kanıtlanmıştır (Koç, 2007). İlköğretim de dahil olmak üzere birçok eğitim kademesinde aktif öğrenme strateji ve taktiklerinin etkinliği değerlendirilmiştir. Örneğin, Canakay ve Bilen'in (2008) araştırmasında, aktif öğrenme tekniklerinin müzik öğretmeni adaylarının "Müzik Teorisi" dersine ilişkin kendi öz yeterliliklerini değerlendirmeleri üzerindeki etkilerinin deney grubu lehine olduğu gösterilmiştir. Kalem ve Fer (2003), üniversite öğrencilerini kapsayan bir çalışmada, aktif öğrenme ile yaratılan öğrenme ortamının öğrencilerin öğrenme, öğretme ve iletişim süreci boyutları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Aktif öğrenmeyle ilgili diğer birçok çalışmada da başarı, tutum ve kalıcılık üzerinde olumlu etkiler kaydedilmiştir (Aksu, 2005; McNeal, 2001; Memnun, 2008; Telli vd., 2004; Tombe, 1989). Ayrıca, bir dizi çalışma aktif öğrenmenin eleştirel düşünme (Burbach vd., 2004), kendi kendine öğrenme (Sivan vd., 2000), motivasyon ve öz yeterlilik (Wilke, 2003) üzerinde olumlu etkileri olduğunu bulmuştur. Aktif öğrenme yöntemlerinin, özellikle de işbirlikli öğrenmenin, öğrencilerin çoklu zeka alanları ile bilişsel, duyuşsal ve kinestetik öğrenme alanları üzerindeki yararlı etkileri çok sayıda çalışma ile ortaya konmuştur (Bayrak, 2000; Selcioğlu, Demirsöz ve Kocabaş, 2006). Bunun nedeni, bu yöntemlerin yapılandırılmış grup çalışması gerektirmesidir. Birçok çalışma aktif öğrenmenin avantajlarını ortaya koyarken, aktif öğrenme strateji, yöntem ve tekniklerinin uygulanmasında farklı sorunların ortaya çıktığı ve bu uygulamaların önemine ilişkin yeterli farkındalığın olmadığı da gözlemlenmiştir (Selcioğlu, Demirsöz ve Kocabaş, 2006). Öğrenciyi merkeze alan, bireysel farklılıkları dikkate alan ve yaşam boyu öğrenmeyi mümkün kılan aktif öğrenme yöntemi, dünyada ve ülkemizde eğitim alanındaki en önemli yaklaşımlardan biridir (Açıkgöz, 2003; Serter, 1997). Literatür incelendiğinde, yukarıda bahsedilen örneklerle benzer şekilde, aktif öğrenme üzerine yapılan araştırmaların çoğunun bu yaklaşımın etkisini ortaya koymaya çalıştığı görülmektedir. Aktif öğrenme hakkındaki düşüncelerini almak için sınıftaki öğretmenlere anket uygulanmıştır. Bu çalışmanın, bu alandaki araştırmaların tamamlanmasına yardımcı olması beklenmektedir. Ayrıca, sınıf öğretmenlerinin aktif öğrenmeyi uygulayıp uygulamadıklarını, uyguluyorlarsa nasıl uyguladıklarını ve hangi strateji ve taktikleri kullandıklarını belirlemeye yardımcı olacağından, bu çalışmanın literatür açısından da önemli olduğu düşünülmektedir.

Bilgi ve teknolojiye hızlı gelişmelerin, geleneksel öğretim yöntemlerinin ötesine geçen yeni öğretim yaklaşımlarına olan ihtiyacı vurguluyor. Bilgi sürekli olarak artıyor ve güncelleniyor, bu da öğrencilerin bu değişikliklere ayak uydurabilme yeteneklerini geliştirmeleri gerektiği anlamına geliyor. Artık öğrenciler sadece bilgiyi ezberlemekle değil, aynı zamanda bu bilgiyi anlama, eleştirme ve uygulama becerilerini geliştirme ihtiyacındadırlar. Özellikle gelişmiş toplumlar, bireylerini çağın gereksinimlerine uygun olarak yetiştirmek için öğrenci merkezli öğrenme stratejilerine önem veriyorlar. Bu yaklaşım, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini yönlendirmelerine ve sorumluluk almalarına yardımcı olur. Öğrenciler, ne zaman yardım alacaklarını, hangi kaynakları kullanacaklarını ve derinleşecekleri konuları kendileri belirlerler. Türkiye'de de öğrenci merkezli öğrenmeye yönelik çabaların olduğu belirtiliyor. Bu, öğrencilerin daha aktif bir şekilde katıldığı, öğrenmeyi sadece bilgi aktarımı olmayan, aynı zamanda keşif ve eleştirel düşünme süreçleri olarak deneyimledikleri bir eğitim anlayışını yansıtıyor. Sonuç olarak, öğrenci merkezli öğrenme, öğrencilere daha fazla sorumluluk ve kontrol veren, keşif yapma ve eleştirel düşünme becerilerini teşvik eden bir yaklaşım olarak öne çıkıyor. Bu, öğrencilerin bilgi ve becerilerini daha etkili bir şekilde geliştirmelerine yardımcı olabilir ve çağın gereksinimlerine daha iyi uyum sağlamalarına yardımcı olabilir. Aktif öğrenme yaklaşımı, öğrencilerin öğrenme sürecine daha aktif katılımını teşvik eden bir yaklaşım olarak vurgulanıyor. Öğrenciler, kendi öğrenme süreçlerini daha fazla kontrol eder ve öğrenmelerinin sorumluluğunu üstlenirler. İlköğretim yılları, öğrenme alışkanlıklarının kazanıldığı ve kalıcı hale geldiği dönemler olarak önemseniyor. Bu nedenle, öğrencilerin bu dönemlerde aktif öğrenme yöntemlerini kullanmaları ve yeteneklerini

sergilemeleri büyük bir önem taşır. Çeşitli araştırmalar, aktif öğrenme yöntemlerinin öğrenci başarısı, tutumu ve öğrenmenin kalıcılığı üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermektedir. Bu yöntemler, sadece ilköğretim düzeyinde değil, eğitimin birçok seviyesinde etkili bir şekilde kullanılabilir. Örneğin, üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırmalar da aktif öğrenmenin öğrencilerin öğrenme süreçlerine olumlu katkı sağladığını göstermektedir. Aktif öğrenme, eleştirel düşünme, kendi kendine öğrenme, motivasyon ve özyeterlilik gibi öğrencilerin gelişimini olumlu yönde etkileyen birçok özellik üzerinde olumlu etkiler yaratabilir.

Bu kapsamda bu çalışmanın amacı eğitimde öğrenci katılımının öğretmenlerin aktif öğrenmeyi teşvik etme stratejilerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesidir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji, bireylerin deneyimlerini, algılarını ve anlamlarını anlamak amacıyla kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir. Fenomenoloji deseni, katılımcıların bir fenomeni (olayı, deneyimi, durumu) nasıl yaşadıklarını ve bu fenomenin onlar için ne anlama geldiğini anlamaya odaklanır. Bu desen, katılımcıların perspektifinden hareket ederek, onların kişisel deneyimlerini ve içsel dünyalarını anlamak için kullanılır. Fenomenoloji deseni genellikle aşağıdaki adımları içeren bir süreçle uygulanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013): Araştırma Konusunun Belirlenmesi: Araştırmacı, incelemek istediği fenomeni belirler. Fenomen, katılımcıların deneyimlediği herhangi bir olay, durum veya konu olabilir. Katılımcı Seçimi: Belirlenen fenomeni deneyimlemiş ve bu deneyimi anlatmaya istekli olan katılımcılar seçilir. Katılımcılar, fenomeni yakından yaşamış olmalıdır. Veri Toplama: Araştırmacı, katılımcılarla yapılandırılmış veya yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla derinlemesine ve ayrıntılı veriler toplar. Katılımcılardan fenomeni nasıl deneyimlediklerini, hissettiklerini, düşündüklerini ve anlamlandırdıklarını açıklamalarını ister. Veri Analizi: Toplanan veriler dikkatlice incelenir ve anlamlı kavramlar, temalar ve yapılar çıkarılır. Bu aşamada, verilerin içsel anlamı ve katılımcıların deneyimleri anlamaya çalışılır. Anlamın Oluşturulması: Araştırmacı, analiz sonuçlarına dayanarak fenomeni daha geniş bir anlam bağlamında anlamaya çalışır. Katılımcıların deneyimlerinden ortaya çıkan anlamı yorumlar. Sonuçların Sunumu: Araştırmacı, bulguları yazılı veya sözlü olarak sunar. Bu sunum, katılımcıların deneyimlerini ve anlamlarını açıklamaya yönelik zengin bir anlatı içerir. Fenomenoloji deseni, katılımcıların içsel dünyalarını ve deneyimlerini anlamaya yönelik kapsamlı bir yaklaşım sunar. Araştırmacının önyargularından bağımsız olarak, katılımcıların deneyimlerini anlamasına ve değerlendirmesine olanak tanır. Bu desen, özellikle karmaşık ve derinlemesine anlaşılması gereken konuları incelemek için kullanılan etkili bir araştırma yöntemidir (Ekiz, 2003).

Çalışma Grubu

Araştırma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan maksimum çeşitlilik örnekleme stratejisi kullanılarak seçilmiştir (Karataş, 2015). Maksimum çeşitlilik örnekleme, çalışılan konuyla ilgili olabilecek kişilerin çeşitliliğini mümkün olduğunca yakından temsil eden bir örnekleme sağlamayı amaçlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmaya katılmayı kabul eden 12 öğretmen görüşme için seçilmiştir. Katılımcıların cinsiyetleri, yaşları ve kıdemleri titizlikle kaydedilmiştir. Örneklemin detayları Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Demografik Değişkenleri

	Cinsiyet	Branş	Yaş	Kıdem	Öğrenim Durumu
K1	Kadın	Sınıf Öğretmeni	38	12	Lisans
K2	Erkek	Coğrafya	41	15	Lisans
K3	Kadın	Matematik	44	14	Lisans
K4	Erkek	Kimya	46	15	Lisans
K5	Kadın	Sınıf Öğretmeni	33	7	Lisans
K6	Erkek	Okul Öncesi	32	8	Lisans
K7	Kadın	İngilizce	29	5	Lisans
K8	Erkek	Fizik	28	6	Lisans
K9	Kadın	Fen Bilimleri	27	5	Lisans
K10	Erkek	Sınıf Öğretmeni	49	16	Lisans
K11	Kadın	Okul Öncesi	45	14	Lisans
K12	Erkek	İngilizce	27	3	Lisans

Katılımcıların çoğunluğunu (%58.3) kadın öğretmenler oluşturmaktadır, geriye kalan kısmı ise (%41.7) erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Kadın öğretmenlerin sayısı erkek öğretmenlere göre daha fazladır. Katılımcıların büyük bir bölümü (%41.7) sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır, aynı oranda (%41.7) ise diğer branşlarda görev yapmaktadır. Coğrafya, Matematik, Kimya, İngilizce, Fizik ve Fen Bilimleri gibi farklı branşlarda görev yapan öğretmenler de bulunmaktadır. Katılımcıların yaş aralığı 27 ile 49 yaş arasında değişmektedir. Ortalama yaş, katılımcıların deneyimlerine ve kariyerlerine göre değişkenlik göstermektedir. Öğretmenlerin kıdem süreleri 3 ile 16 yıl arasında değişmektedir. Bazı öğretmenler daha fazla deneyime sahipken, diğerleri daha yeni mezun olmuş olabilirler. Tüm katılımcılar lisans düzeyinde eğitim almıştır.

Veri Toplama Aracı

Nitel araştırmalar, derinlemesine anlayış elde etmek amacıyla kullanılan ve genellikle karmaşıklığı ve derinliği olan fenomenleri incelemek için tercih edilen bir araştırma yöntemidir. Nitel araştırmalarda veri toplama yöntemleri, katılımcıların deneyimlerini, görüşlerini, tutumlarını ve davranışlarını daha ayrıntılı bir şekilde anlamak için kullanılır. Bu bağlamda, görüşme formu, nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan veri toplama araçlarından biridir. Görüşme formu, araştırmacının belirlediği araştırma sorularına yönelik olarak katılımcılarla yüz yüze veya çevrimiçi olarak gerçekleştirilen yapılandırılmış görüşmelerde kullanılan bir belgedir. Görüşme formu, araştırmacının belirlediği soruları ve alt soruları içerir ve bu sorular, katılımcılara yöneltilen soruların tutarlılık ve karşılaştırılabilirlik açısından sağlanması amaçlar (Karataş, 2015). Ayrıca, görüşme formu, araştırmacının araştırma sürecini daha yapılandırılmış ve yönlendirilmif bir şekilde sürdürebilmesini sağlar. Görüşme formunun kullanımı, araştırmacının araştırma konusunu daha derinlemesine keşfetmesine, katılımcıların deneyimlerini ayrıntılı olarak anlamasına ve nitel verilerin sistematik bir şekilde toplanmasına olanak tanır. Araştırmacı, görüşme sırasında katılımcıların cevaplarını kaydedebilir ve daha sonra bu cevapları analiz etmek için kullanabilir. Nitel araştırmalarda görüşme formu kullanmanın avantajları arasında katılımcıların detaylı görüşlerini toplama, farklı katılımcıların cevaplarını karşılaştırma ve analiz etme olanağı, yapılandırılmış bir yaklaşım kullanarak veri toplama sürecini standartlaştırma ve güvenilirlik sağlama yer almaktadır. Ancak görüşme formunun dezavantajları da vardır; bazı katılımcıların cevaplarını daha az esnek ve kişisel bulabileceği, araştırmacının cevaplara anında yanıt verme esnekliğinin sınırlı olabileceği gibi. Sonuç olarak, nitel araştırmalarda görüşme formu, derinlemesine anlayış elde etmek ve katılımcıların görüşlerini sistematik bir şekilde toplamak amacıyla kullanılan etkili bir veri toplama aracıdır. Bu form, araştırmacının araştırma sürecini yönlendirmesini, verilerin analizini yapmasını ve karmaşık fenomenleri daha iyi anlamasını sağlar (Yıldırım ve şimşek, 2013). Bu kapsamda bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Belirli bir tutarlılık ve esneklik derecesi nedeniyle, yarı yapılandırılmış görüşme yaklaşımı eğitim bilimleri araştırmalarında daha uygun görünmektedir (Karataş, 2015). Bu yöntemde, görüşme süreci ve araştırmacının sormayı planladığı sorular önceden hazırlanır. Ancak araştırmacı, görüşmenin doğal akışına uygun olarak alternatif, tamamlayıcı ya da alt sorular sorarak görüşmenin seyrini değiştirebilir (Ekiz, 2003). Araştırmanın daha önce gizli kalmış ya da göz ardı edilmiş tüm yönleri bu şekilde ortaya çıkarılır. Yıldırım ve şimşek'e (2013) göre, görüşme yaklaşımı, sorunu yaşayan kişilerden doğrudan ve derinlemesine bilgi alarak belirli bir konuyu ortaya çıkarmada daha etkili olacaktır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Nitel araştırmanın geçerliliğini (inandırıcılığını) ve güvenilirliğini (tutarlılığını) artırmak için birkaç adım atılmıştır. Bunlar arasında aktarılabilirlik (ayrıntılı tanımlama, amaçlı örnekleme), tutarlılık (tutarlılık incelemesi), teyit edilebilirlik (teyit incelemesi) ve inandırıcılık (uzun süreli katılım, derinlik odaklı veri toplama, üçgenleme, katılımcı teyidi, uzman incelemesi) yer almaktadır. Görüşmelerin karşılıklı güven ortamında yapılmasını garanti altına almak için, görüşmelerin mesai saatleri sonrasında veya hafta sonları gibi uzun bir zaman diliminde gerçekleştirilmesine özellikle dikkat edilmiştir. Elde edilen verilerin çalışma sorularına uygunluğu karşılaştırma, yorumlama ve kavramsallaştırma yoluyla sürekli olarak değerlendirilmiştir. Veriler çalışma için elde edildikten sonra değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme yaklaşımı kullanılarak toplanan bilgilere içerik analizi uygulanmıştır. Verilerin kodlanması, kodlanan verilerin temalarının belirlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması verilerin analizinde izlenen adımlardır (Yıldırım ve şimşek, 2013). Toplanan bilgiler, herhangi bir yorum katmadan ve materyalin özüne sadık kalınarak, fikirler ve temalar doğrultusunda yeniden yapılandırılmıştır. Elde edilen sonuçlar, devam eden veri toplama süreci kullanılarak doğrulanmış ve çalışma bulgularının mantıklı bir şekilde düzenlenmesi için çaba gösterilmiştir.

BULGULAR

Sınıfınızda öğrencilerin aktif katılımını artırmak için hangi öğretim stratejilerini veya yöntemleri en etkili buluyorsunuz? Bu stratejileri nasıl uyguluyorsunuz?

Katılımcılara yöneltilen "Sınıfınızda öğrencilerin aktif katılımını artırmak için hangi öğretim stratejilerini veya yöntemleri en etkili buluyorsunuz? Bu stratejileri nasıl uyguluyorsunuz?" şeklindeki açık uçlu soruya verilen yanıtlara ait doğrudan alıntılara aşağıda yer verilmiştir. Bir sonraki aşamada ise doğrudan alıntılar yorumlanmıştır.

(K1) "Sınıf içi tartışmaları teşvik etmek benim için en etkili yol. Öğrencilere konuyla ilgili sorular soruyorum ve onları fikirlerini paylaşmaya teşvik ediyorum."

(K2) "Öğrencilerin aktif katılımını artırmak için problem çözme etkinlikleri düzenliyorum. Onlara gerçek dünya sorunlarına çözümler üretmelerini sağlıyorum."

(K3) "Grup çalışmalarını seviyorum. Öğrencileri küçük gruplara ayırıp sorunları birlikte çözmelerini sağlıyorum. Bu, işbirliği ve iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı oluyorum."

(K4) "Öğrencilere proje tabanlı öğrenme fırsatları sunuyorum. Kendi projelerini seçmelerine ve kendi ilgi alanlarına odaklanmalarına izin veriyorum."

(K5) "Sınıf içi oyunlar ve simülasyonlar kullanıyorum. Öğrencilerin öğrenme sürecini eğlenceli hale getirmek için bu stratejiyi sık sık kullanıyorum."

(K6) "Öğrencilerin günlük yaşamlarından örneklerle dersleri ilişkilendirmeye çalışıyorum. Bu, öğrenmeyi daha anlamlı hale getiriyor."

(K7) "Açık uçlu sorular sormayı tercih ediyorum. Öğrencilerin kendi düşüncelerini ifade etmelerine ve daha derinlemesine düşünmelerine yardımcı oluyorum."

(K8) "Teknolojiyi derslerimde sıkça kullanıyorum. Öğrencilere interaktif öğrenme platformları ve çevrimiçi kaynaklar sunarak ilgilerini çekmeye çalışıyorum."

(K9) "Debattan yararlanıyorum. Öğrencilere farklı görüşleri savunma ve mantıklı argümanlar geliştirme fırsatı sunuyorum."

(K10) "Sınıf içi anketler düzenliyorum. Öğrencilerin düşüncelerini paylaşmalarına ve geri bildirim vererek dersleri iyileştirmem için bana yardımcı olmalarına olanak tanıyorum."

(K11) "Sanat ve drama aktivitelerini derslerime dahil ediyorum. Bu, öğrencilerin duygusal bağ kurmalarına ve kendilerini ifade etmelerine yardımcı oluyor."

(K12) "Öğrencileri sınıf dışındaki kaynakları kullanmaya teşvik ediyorum. Kitaplar, makaleler, videolar gibi ek kaynaklarla derinlemesine araştırma yapmalarını sağlıyorum."

Eldeki öğretmen görüşlerinin çeşitliliği, öğretmenlerin öğrenci katılımını artırmak için farklı öğretim stratejileri ve yöntemleri kullandığını gösteriyor. Bu, eğitimdeki çeşitliliği ve öğrenme stillerini dikkate alma gerekliliğini vurguluyor. Öğretmenler, öğrencilerin ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebilmek için bu farklı stratejileri seçebilirler. Örneğin, bazı öğretmenler öğrencilere problem çözme etkinlikleri sunarken, diğerleri grup çalışmalarını veya projeleri tercih edebilirler. Bu, öğrencilere çeşitli öğrenme deneyimleri sunarak onların ilgi ve yeteneklerini destekleme amacını yansıtıyor. Teknoloji, birçok öğretmenin öğrenci katılımını artırmak için kullandığı önemli bir araç olarak öne çıkıyor. Bu, özellikle öğrencilerin ilgisini çekmek ve onları daha etkili bir şekilde dahil etmek için dijital kaynakların kullanılmasını içeriyor. Ayrıca, açık uçlu sorular sormak ve öğrencilere farklı perspektifler sunmak gibi stratejiler, öğrencilerin eleştirel düşünme ve yaratıcı problem çözme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Öğrenci katılımını teşvik etmek için sanat, drama ve sınıf dışı kaynaklar gibi yaratıcı yaklaşımların kullanılması, öğrencilerin duygusal bağ kurmalarını ve öğrenme deneyimlerini zenginleştirmelerini sağlayabilir. Bu yaklaşımlar, öğrencilerin öğrenmeyi sadece bilgi aktarımı değil, aynı zamanda duygusal ve deneyimsel bir süreç olarak deneyimlemelerine olanak tanır. Sonuç olarak, öğrenci katılımını artırmak için etkili öğretim stratejileri ve yöntemleri çeşitli olabilir ve bu stratejiler, öğretmenlerin kendi öğrenci popülasyonlarına ve ders içeriklerine göre uyarlanabilir. Bu görüşler, öğrenci merkezli öğrenmenin önemini vurguluyor ve öğretmenlerin esneklik ve yaratıcılık ile bu hedefe ulaşabileceklerini gösteriyor.

Öğrencilerin öğrenme sürecine daha fazla katılmasını teşvik etmek için kullandığınız öğretim materyalleri veya teknolojileri nelerdir? Bu materyallerin veya teknolojilerin öğrenci katılımı üzerindeki etkilerini gözlemlediniz mi?

Katılımcılara yöneltilen "Öğrencilerin öğrenme sürecine daha fazla katılmasını teşvik etmek için kullandığımız öğretim materyalleri veya teknolojileri nelerdir? Bu materyallerin veya teknolojilerin öğrenci katılımı üzerindeki etkilerini gözlemlediniz mi?" şeklindeki açık uçlu soruya verilen yanıtlara ait doğrudan alıntılara aşağıda yer verilmiştir. Bir sonraki aşamada ise doğrudan alıntılar yorumlanmıştır.

(K1) "Sınıfımda interaktif beyaz tahta kullanıyorum. Öğrencilere ders materyallerini daha etkileşimli bir şekilde sunma ve öğrencilerin tahtada çalışmalarına olanak tanıyorum."

(K2) "Çevrimiçi öğrenme platformlarını sıkça kullanıyorum. Bu platformlar aracılığıyla öğrencilere öğrenme materyallerini sunuyorum ve etkileşimli öğrenme aktiviteleri sağlıyorum."

(K3) "Tablet ve dizüstü bilgisayarlar gibi teknolojik cihazları derslerimde kullanıyorum. Bu, öğrencilerin dijital kaynaklara erişimini kolaylaştırıyor."

(K4) "Sanal gerçeklik (VR) uygulamalarını öğrencilerle paylaşıyorum. Özellikle fen bilimleri derslerinde karmaşık konseptleri daha iyi anlamalarına yardımcı oluyor."

(K5) "Öğrencilere çevrimiçi tartışma forumları ve bloglar aracılığıyla öğrenme fırsatları sunuyorum. Bu, yazılı ifade becerilerini geliştirmelerine katkı sağlıyor."

(K6) "Bilgiye ulaşmalarını sağlamak için çevrimiçi veri tabanlarını kullanıyorum. Bu, özellikle araştırma projeleri üzerinde çalışırken öğrencilere yardımcı oluyor."

(K7) "Sınıf içi etkileşimi artırmak için sıklıkla interaktif simülasyonlar ve eğitim oyunları kullanıyorum. Öğrencilerin ders materyalleriyle etkileşimde bulunmalarını teşvik ediyor."

(K8) "Dijital ders kitapları kullanıyorum. Bu, ders materyallerini daha erişilebilir hale getiriyor ve öğrencilere farklı öğrenme stillerine uygun seçenekler sunuyor."

(K9) "Öğrencilere özelleştirilmiş öğrenme yolları sunmak için öğrenci yönetim sistemlerini (LMS) kullanıyorum. Bu, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebilmemize yardımcı oluyor."

(K10) "YouTube ve podcastler gibi çevrimiçi medya kaynaklarını öğrencilerle paylaşıyorum. Bu, farklı kaynaklardan öğrenmelerine ve konuları daha derinlemesine incelemelerine olanak tanıyor."

(K11) "Öğrencilere dijital portfolyolar oluşturma fırsatı sunuyorum. Bu, öğrencilerin kendi öğrenmelerini izlemelerine ve geliştirmelerine yardımcı oluyor."

(K12) "Web tabanlı işbirliği araçları kullanıyorum. Bu, öğrencilerin grup çalışmaları ve projeleri üzerinde birlikte çalışmalarını kolaylaştırıyor."

Bu öğretmenlerin paylaştığı materyaller ve teknolojiler, öğrencilerin öğrenme sürecine daha fazla katılımını teşvik etmek için çeşitli araçlar sunuyor. Ayrıca, bu araçların öğrenci katılımı üzerinde olumlu etkileri olduğunu belirtmişlerdir. Bu ifadeler, teknolojinin öğrenci merkezli öğrenme deneyimlerini zenginleştirmekte nasıl kullanılabileceği konusunda bir anlayış sunmaktadır. Bu öğretmenlerin yaptığı değerlendirmeler, öğrencilerin öğrenme süreçlerine daha fazla katılım sağlama amacıyla kullanılan öğretim materyalleri ve teknolojileri içeriyor. Bu materyal ve teknolojiler, öğretmenlerin öğrencilerin ilgisini çekmelerini, içerikleri daha etkili bir şekilde iletmelerini ve öğrenme deneyimlerini zenginleştirmelerini sağlamak için kullanılan araçlar olarak kullanılmaktadır. Çevrimiçi öğrenme platformları, dijital ders kitapları ve tabletler gibi teknolojiler, öğrencilere daha fazla kaynak ve içeriğe erişim sağlayarak öğrenmeyi daha etkileşimli ve erişilebilir hale getirebilir. Ayrıca, sanal gerçeklik (VR) uygulamaları ve interaktif simülasyonlar gibi araçlar, öğrencilerin soyut kavramları daha somut bir şekilde anlamalarına yardımcı olabilir. Ayrıca, öğrencilere çevrimiçi tartışma forumları ve bloglar aracılığıyla iletişim kurma fırsatı sunmak, yazılı ifade becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunabilir. Özelleştirilmiş öğrenme yollarını desteklemek için öğrenci yönetim sistemleri ve web tabanlı işbirliği araçları da kullanılabilecek önemli kaynaklardır. Bu öğretmenlerin deneyimleri, teknolojinin öğrenci katılımını artırma potansiyelini vurgulamaktadır. Öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve ilgi alanlarına uygun seçenekler sunarak öğrenme deneyimlerini kişiselleştirmeye yardımcı olabilir. Bu nedenle, öğretmenlerin teknolojiyi etkili bir şekilde kullanmaları, öğrenci merkezli öğrenme ortamlarını oluşturmak için önemlidir.

Öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve ihtiyaçlarına nasıl daha iyi yanıt verebiliriz? Bu bağlamda, öğrenci katılımını artırmak için öğrencilere daha fazla özgürlük ve seçenek sunma stratejilerini denediniz mi? Sonuçları nelerdir?

Katılımcılara yöneltilen "Öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve ihtiyaçlarına nasıl daha iyi yanıt verebiliriz? Bu bağlamda, öğrenci katılımını artırmak için öğrencilere daha fazla özgürlük ve seçenek sunma stratejilerini denediniz mi? Sonuçları nelerdir?" şeklindeki açık uçlu soruya verilen yanıtlara ait doğrudan alıntılara aşağıda yer verilmiştir. Bir sonraki aşamada ise doğrudan alıntılar yorumlanmıştır.

(K1) "Öğrencilerin farklı öğrenme stillerine yanıt vermek için özgürlük ve seçenek sunma stratejilerini kullanıyorum. Örneğin, ders projelerini seçmelerine izin veriyorum ve sunum tarzlarını kendi tercihlerine göre belirlemelerine fırsat tanıyorum."

(K2) "Sınıf içi etkinliklerde öğrencilere farklı görev seçenekleri sunuyorum. Her öğrencinin güçlü yönlerini ve ilgi alanlarını dikkate alarak görevleri kişiselleştirmelerine yardımcı oluyorum."

(K3) "Öğrencilere belirli konuları daha derinlemesine inceleme fırsatı sunuyorum. Kendi projelerini belirlemelerine ve ilgi alanlarına uygun kaynakları araştırmalarına izin veriyorum."

(K4) "Sınıf içi tartışmalarda farklı perspektiflere yer açıyorum. Öğrencilerin kendi görüşlerini ifade etmelerini teşvik ediyor ve çeşitlilikle zenginleşen bir öğrenme ortamı oluşturuyorum."

(K5) "Öğrencilere özelleştirilmiş geri bildirim sağlıyorum. Her öğrencinin ihtiyaçlarına ve zorluklarına uygun olarak rehberlik ediyor ve destek sağlıyorum."

(K6) "Sınıf içi grup çalışmalarında öğrencilere kendi gruplarını oluşturma veya katılma seçeneği sunuyorum. Bu, işbirliği ve sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı oluyor."

(K7) "Öğrencilerin kendilerine daha fazla sorumluluk almasına izin veriyorum. Sınıfın yönetimine katkıda bulunmalarına ve ders planlarını etkilemelerine fırsat tanıyorum."

(K8) "Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanıyorum. Sınavlar yerine projeler, sunumlar ve portfolyolar gibi daha çeşitli öğrenci performansını değerlendirme araçlarına yer veriyorum."

(K9) "Öğrencilere ders materyallerini seçme veya tasarlama özgürlüğü veriyorum. Bu, öğrenme deneyimlerini daha kişiselleştirmelerine yardımcı oluyor."

(K10) "Öğrencileri ders içi etkinlikleri ve ödevleri kendi hızlarında tamamlama fırsatı sunuyorum. Bu, öğrencilere daha fazla kontrol ve özerklik sağlıyor."

(K11) "Öğrencilerin ilgi alanlarına dayalı ek kaynaklar ve okuma seçenekleri sunuyorum. Bu, ders içeriğini daha çeşitli hale getiriyor ve öğrencilerin ilgi duydukları konulara daha fazla odaklanmalarını sağlıyor."

(K12) "Öğrencilere farklı proje konuları ve işbirliği seçenekleri sunuyorum. Bu, öğrencilerin kendi öğrenme yolculuklarını şekillendirmelerine yardımcı oluyor."

Bu öğretmenler, öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve ihtiyaçlarına yanıt vermek için çeşitli stratejiler kullanmaktadır. Özgürlük ve seçenek sunma stratejileri, öğrencilerin daha fazla özerklik kazanmalarını ve kendi öğrenme deneyimlerini yönlendirmelerini teşvik etmektedir. Bu yaklaşım, öğrenci katılımını artırmanın yanı sıra, öğrencilerin daha büyük bir sorumluluk duygusu geliştirmelerine de yardımcı olabilir. Sonuç olarak, bu stratejiler, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini daha anlamlı hale getirme ve potansiyellerini daha iyi ortaya koyma konusunda olumlu etkilere sahip olabilir. Öğretmenlerin görüşleri, öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve ihtiyaçlarına daha etkili yanıt verme çabalarını yansıtmaktadır. Özellikle, öğrencilere daha fazla özgürlük ve seçenek sunma stratejileri, öğrenci katılımını artırmak ve öğrenme deneyimlerini kişiselleştirmek için kullanılmaktadır. Öğretmenler, öğrencilere konu seçiminde, proje tasarlama süreçlerinde ve öğrenme materyali seçiminde özgürlük tanıyarak öğrencilerin ilgi alanlarını ve güçlü yönlerini dikkate almaktadır. Bu yaklaşım, öğrencilerin daha büyük bir sorumluluk ve özerklik hissi geliştirmelerine yardımcı olurken, aynı zamanda onların özgün düşünme ve eleştirel becerilerini teşvik edebilir. Ayrıca, öğretmenlerin farklı öğrenme stillerine uygun görev seçenekleri sunma, çevrimiçi tartışma forumları ve alternatif değerlendirme yöntemleri gibi stratejileri kullanarak öğrencilere daha fazla çeşitlilik ve esneklik sunma çabaları, öğrencilerin daha fazla katılım göstermelerine ve öğrenme deneyimlerini daha anlamlı hale getirmelerine yardımcı olabilir. Sonuç olarak, öğretmenlerin bu stratejileri uygulamaları, öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirme potansiyeli taşımaktadır. Bu yaklaşımlar, öğrenci merkezli öğrenme ortamlarının oluşturulmasına katkı sağlayarak öğrencilerin başarılarını artırma amacını yansıtmaktadır.

SONUÇ

Eldeki öğretmen görüşleri, eğitimde öğrenci katılımını artırmak için kullanılan farklı öğretim stratejileri ve yöntemlerinin geniş bir yelpazesini yansıtmaktadır. Bu çeşitlilik, öğretmenlerin öğrencilerin ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verme amacı doğrultusunda farklı yaklaşımlar benimseyebileceklerini göstermektedir. Bu, eğitimdeki çeşitliliği ve öğrencilerin farklı öğrenme stillerini dikkate alma gerekliliğini vurgulamaktadır. Örneğin, bazı öğretmenler problem çözme etkinlikleri sunmayı tercih ederken, diğerleri grup çalışmaları veya projeleri teşvik edebilirler. Bu, öğrencilere farklı öğrenme deneyimleri sunarak, onların ilgi alanlarını ve yeteneklerini desteklemeyi amaçlar. Teknolojinin bu bağlamda önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Özellikle dijital kaynaklar, öğrencilerin dikkatini çekmek ve daha etkili bir şekilde dahil etmek için kullanılan güçlü bir araç olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca, açık uçlu soruların kullanılması ve öğrencilere farklı bakış açıları sunulması gibi stratejiler, öğrencilerin eleştirel düşünme ve yaratıcı problem çözme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Sanat, drama ve sınıf dışı kaynakların kullanılması gibi yaratıcı yaklaşımlar da duygusal bağ kurmayı ve öğrenme deneyimlerini zenginleştirmeyi teşvik edebilir. Tüm bu yaklaşımlar, öğrencilerin öğrenmeyi sadece bilgi aktarımı olmayan, aynı zamanda duygusal ve deneyimsel bir süreç olarak deneyimlemelerine fırsat sunar. Sonuç olarak, öğrenci katılımını artırmak için etkili öğretim stratejileri ve yöntemleri çeşitlilik gösterebilir ve bu stratejiler, öğretmenlerin kendi öğrenci popülasyonlarına ve ders içeriklerine göre uyarlanabilir. Bu görüşler, öğrenci merkezli öğrenmenin önemini vurgulamakta ve öğretmenlerin esneklik ve yaratıcılıkla bu hedefi başarabileceklerini göstermektedir. Bu çeşitlilik, eğitimde daha etkili ve zengin öğrenme deneyimleri yaratma yolunda önemli bir adımı temsil etmektedir.

Öğretmenlerin paylaştığı materyal ve teknolojilerin, öğrencilerin öğrenme sürecine daha fazla katılımını teşvik etmek için önemli bir kaynak olduğu açıkça görülmektedir. Ayrıca, bu materyal ve teknolojilerin öğrenci katılımı üzerinde olumlu etkiler yarattığı ifade edilmektedir. Bu değerlendirmeler, teknolojinin öğrenci merkezli öğrenme deneyimlerini zenginleştirmek için nasıl kullanılabileceği konusunda önemli bir anlayış sunmaktadır. Öğretmenler, bu materyal ve teknolojileri kullanarak öğrencilere daha ilgi çekici ve etkileşimli bir öğrenme deneyimi sunabilirler. Çevrimiçi öğrenme platformları, dijital ders kitapları ve tabletler gibi araçlar, öğrencilere daha fazla kaynak ve içeriğe erişim sağlayarak öğrenmeyi daha erişilebilir ve ilgi çekici hale getirebilir. Özellikle öğrencilerin dikkatini çekmek ve öğrenmelerini daha etkili hale getirmek için interaktif öğrenme materyalleri büyük bir öneme sahiptir. Sanal gerçeklik (VR) uygulamaları ve interaktif simülasyonlar gibi araçlar, öğrencilere soyut konuları daha somut bir

şekilde deneyimlemelerine yardımcı olabilir. Bu tür teknolojiler, özellikle fen bilimleri gibi konularda öğrencilerin derinlemesine anlayış geliştirmelerine katkıda bulunabilir. Ayrıca, çevrimiçi tartışma forumları ve bloglar gibi araçlar, öğrencilere yazılı ifade becerilerini geliştirme ve düşüncelerini paylaşma fırsatı sunar. Özelleştirilmiş öğrenme yollarını desteklemek için öğrenci yönetim sistemleri ve web tabanlı işbirliği araçları da kullanılabilir. Bu öğretmenlerin deneyimleri, teknolojinin öğrenci katılımını artırma potansiyelini vurguluyor. Öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve ilgi alanlarına uygun seçenekler sunarak öğrenme deneyimlerini kişiselleştirmeye yardımcı olabilir. Öğretmenlerin teknolojiyi etkili bir şekilde kullanmaları, öğrenci merkezli öğrenme ortamlarını oluşturmak ve öğrencilerin daha aktif bir şekilde katılmalarını teşvik etmek için önemlidir. Bu sonuçlar, eğitimde teknolojinin rolünün giderek daha kritik hale geldiğini ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştirmek için güçlü bir araç olarak kullanılabilirliğini göstermektedir.

Bu öğretmenlerin kullanmış olduğu stratejiler, öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve bireysel ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verme amacını yansıtmaktadır. Özellikle özgürlük ve seçenek sunma stratejileri, öğrencilere daha fazla özerklik kazandırmayı ve kendi öğrenme deneyimlerini yönlendirme yetilerini geliştirmelerini teşvik etmektedir. Bu yaklaşım, öğrenci katılımını artırmanın yanı sıra, öğrencilerin daha büyük bir sorumluluk duygusu geliştirmelerine de yardımcı olabilir. Öğretmenlerin bu stratejileri uygulamaları, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini daha anlamlı hale getirme ve potansiyellerini daha iyi ortaya koyma konusunda olumlu etkilere sahip olabilir. Öğrencilere konu seçiminde, projelerin tasarlanmasında ve öğrenme materyali seçiminde özgürlük tanıyarak, öğrencilerin ilgi alanlarını ve güçlü yönlerini dikkate alma fırsatı sunulmaktadır. Bu, öğrencilerin daha büyük bir sorumluluk ve özerklik hissi geliştirmelerine yardımcı olurken, aynı zamanda onların özgün düşünme ve eleştirel becerilerini teşvik edebilir. Öğretmenlerin farklı öğrenme stillerine uygun görev seçenekleri sunma, çevrimiçi tartışma forumları ve alternatif değerlendirme yöntemleri gibi stratejileri kullanarak öğrencilere daha fazla çeşitlilik ve esneklik sunma çabaları, öğrencilerin daha fazla katılım göstermelerine ve öğrenme deneyimlerini daha anlamlı hale getirmelerine yardımcı olabilir. Sonuç olarak, bu stratejiler öğrenci merkezli öğrenme ortamlarının oluşturulmasına katkı sağlar ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha verimli ve etkili hale getirme potansiyeli taşır. Bu yaklaşımlar, öğrenci merkezli eğitimde başarıyı artırma hedefini yansıtmaktadır ve öğretmenlerin öğrencilerinin bireysel ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verme konusundaki çabalarını önemli ölçüde güçlendirebilir.

Bu sonuçlar, öğrenci katılımını artırmak için etkili öğretim stratejileri ve teknolojilerin önemini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, aşağıdaki öneriler öğretmenler için değerli olabilir:

- ✓ Öğretmenler, öğrenci katılımını artırmak için dijital kaynakları ve öğrenme yönetim sistemlerini etkili bir şekilde kullanmalıdır. Eğitim teknolojileri hakkında sürekli eğitim alarak, bu araçların potansiyelini tam anlamıyla değerlendirebilirler.
- ✓ Öğretmenler, öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve ihtiyaçlarına daha iyi yanıt vermek için özgürlük ve seçenek sunma stratejilerini benimseyebilirler. Öğrencilerin ilgi alanlarına ve güçlü yönlerine odaklanarak öğrenme deneyimlerini kişiselleştirmek önemlidir.
- ✓ Eğitim materyalleri ve içerikleri, öğrencilerin ilgisini çekecek ve etkileşimli öğrenmeyi teşvik edecek şekilde tasarlanmalıdır. Özellikle interaktif öğrenme materyalleri, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştirebilir.
- ✓ Değerlendirme yöntemleri, öğrencilerin katılımını ve öğrenme sonuçlarını ölçmek için öğrenci merkezli olmalıdır. Geleneksel sınavların yanı sıra, öğrencilerin projeler üzerinde çalışması, sunumlar yapması ve açık uçlu soruları yanıtlaması gibi çeşitli değerlendirme yöntemleri kullanılabilir.
- ✓ Öğretmenler, etkili öğretim stratejilerini ve teknolojilerini kullanma konusunda eğitim almaları için fırsatlar aramalıdır. Ayrıca, meslektaşlarıyla deneyim paylaşımı ve işbirliği yaparak en iyi uygulamaları geliştirmelidirler.
- ✓ Öğrencilerin öğrenme deneyimleri hakkındaki geri bildirimleri önemlidir. Öğretmenler, öğrencilerin düşüncelerini ve ihtiyaçlarını anlamak için düzenli olarak geri bildirim toplamalı ve bu geri bildirimlere dayalı olarak stratejilerini güncellemelidirler.

KAYNAKÇA

Açıkgöz, Ü. K., Sucuoğlu K. H. ve Gökdağ, M. (1999). Öğretmenlerin Etkin Öğrenmenin Acemilik Döneminde Karşılaştıkları Sorunlar ve Baş Etme Stratejileri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, İzmir, Özel Sayı:1, 301-312.

Açıkgöz, Ü., K. (2003). *Aktif Öğrenme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları

Aksu, H. H. (2005). İlköğretimde Aktif Öğrenme Modeli İle Geometri Öğretiminin Başarıya, Kalıcılığa, Tutuma ve Geometrik Düşünme Düzeyine Etkisi. *Yayımlanmış Doktora Tezi*. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir

Ayan, M. (2002). *Etkin Öğrenme Yaklaşımının Sınıf Öğretmenleri Tarafından Uygulanması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

- Bayrak, S (2000). Yükseköğretimde Aktif Eğitim: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Burbach, M. E., Matkin, G. S. ve Fritz, S. M. (2004). Teaching Critical Thinking in an Introductory Leadership Course Utilizing Active Learning Strategies: A Confirmatory Study' College Student Journal, 38(3), 482-493.
- Canakay, U., E. ve Bilen, S. (2008). Active Learning and Self-Efficacy Beliefs. Turkish Journal of Music Education (January), 1 (1), 46-54.
- Dilaver, H., H. (1996). "Türkiye'de Öğretmen İstihdamının Dünü, Bugünü ve Yarını", Eğitimimize Bakışlar. Birinci Basım. İstanbul: Kültür Koleji Vakfı Yayınları 1: 117-143
- Ekiz, D.(2003). Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gökçe, E. (2004). İlköğretimde Aktif Öğrenmenin Öğrenciler Üzerindeki Etkisi. XII. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, I: 213-232.
- Kalem, S. Ve Fer, S. (2003). Aktif Öğrenme Modeliyle Oluşturulan Öğrenme Ortamının, Öğrenme, Öğretme ve İletişim Sürecine Etkisi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences Theory and Practise), 3 (2), 433-461.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Manevi temelli sosyal hizmet araştırmaları dergisi, 1(1), 62-80.
- McNeal, A. P. (2001). Student Active Learning in Phycology Classroom. Teaching and Educational Innovation, A361.
- Memnun, S. D. (2008). Sekizinci Sınıfta Permütasyon ve Olasılık Konularının Aktif Öğrenme İle Öğretiminin Uygulama Düzeyi Öğrenci Başarısına Etkisi. Uludağ Üniversitesi eğitim Fakültesi Dergisi, 21(2), 403-426
- Selcioğlu, D., E. ve Kocabaş, A. (2006). Çoklu Zekâ Kuramına Dayalı İşbirlikli Öğrenmenin Müzikte Erişi ve Hatırda Tutma Üzerindeki Etkileri. Ankara Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, Gazi Üniversitesi (14-16 Nisan) Bildiri Kitabı I: 522-535
- Senemoğlu N., Gömleksiz, M. Ve Üstündağ, T. (2001). Öğrenmenin Oluşumu Öğretme Model Strateji ve Teknikleri. İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı
- Serter, N. (1997). 21. Yüzyıla Doğru İnsan Merkezli Eğitim. İstanbul: Sarmal Yayınevi.
- Subaşı, G. (2002). Etkili Öğrenme: Öğrenme Stratejileri. Milli Eğitim Dergisi, 146: 32
- Şahinel, M. (2003). Etkin Öğrenme. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Telli, A., Yıldırım, H. İ., Şensoy, Ö. ve Yalçın, N. (2004). İlköğretim Yedinci Sınıflarda Basit Makineler Konusunun Öğretiminde Laboratuar Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi. G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24 (3), 291-305
- Tombe, V. K. (1989). Selected Community Staff Deveelopment Programs in Maryland and Virginia. Dissertation Abstract International, 51 (6).
- Vural, B. (2004). Öğrenci Merkezli Eğitim ve Çoklu Zekâ. İstanbul: Hayat Yayıncılık
- Wilke, R. R., (2003). The Effect of Active Learning On Student Characteristics in Human Physiology Course For Nonmajors . Advence in Physiology Education, 27 (4)
- Yavuz, K. E. (2005). Aktif Öğrenme Yöntemleri. Ankara: Ceceli Yayınları.
- Yıldırım, A., & Simsek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin.